

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Τηλ. επικ.: 213 130 7633 / 7628
Email: koinovouleftikos@justice.gov.gr**

Αθήνα, 23 - 01- 2023

Αρ. Πρωτ.: 312

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοιν.:

1. Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- 2.. Υπουργό Εσωτερικών
3. Υπουργό Οικονομικών
4. Υπουργό Παιδείας & Θρησκευμάτων
5. Υπουργό Υγείας
7. Βουλευτές: κ. Γ. Βαρουφάκης,
Μ. Απατζίδη, Κλ. Γρηγοριάδης,
Κρ. Αρσένη, Γ. Λογιάδης
& Σ. Σακοράφα
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Αναφορά: 815/21-12-2022

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 815/21-12-2022 Αναφοράς, που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι βουλευτές κ.κ. Γ. Βαρουφάκης, Μ. Απατζίδη, Κρ. Αρσένης, Κλ. Γρηγοριάδης, Γ. Λογιάδης & Σ. Σακοράφα, και της επ' αυτής, από 16.12.2022, συνημμένης επιστολής της Πανελλαδικής Συνομοσπονδίας Ελλήνων ΡΟΜ, θέτουμε υπόψη σας, κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, τα ακόλουθα

Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης λειτουργεί το Εθνικό Συμβούλιο κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ΕΣΡΜ) το οποίο συστάθηκε με τον ν. 4356/2015 (Α' 181). Αποτελεί ένα συλλογικό συμβουλευτικό – γνωμοδοτικό όργανο και υπάγεται στη νυν Γενική Γραμματεία Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Το Συμβούλιο έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- τον σχεδιασμό πολιτικών πρόληψης και καταπολέμησης του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας προς διασφάλιση της προστασίας ατόμων και ομάδων που στοχοποιούνται λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, κοινωνικής προέλευσης, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου
- την επίβλεψη της εφαρμογής της νομοθεσίας κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας και της συμμόρφωσής της με το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο, και
- την προώθηση και τον συντονισμό της δράσης των εμπλεκόμενων φορέων για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου, καθώς και την ενίσχυση της συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών στα ζητήματα αυτά.

Το ΕΣΡΜ υιοθέτησε στις 8 Δεκεμβρίου 2020 το πρώτο Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας, το οποίο αναφέρεται στην περίοδο 2020-2023 και στόχος του

είναι η καταπολέμηση κάθε είδους ρατσισμού ή διακρίσεων αναγνωρίζοντας και καλύπτοντας μορφές ρατσισμού όπως είναι η ξενοφοβία, ο αντισημιτισμός, ο **αντιτσιγγανισμός**, η ισλαμοφοβία, η αφροφοβία, η ομοφοβία - τρανσφοβία, ο αρτιμελισμός και ο μισαναπηρισμός (<https://moj.gov.gr/ncri/developing-acomprehensive-strategy-against-racism-intolerance-and-hate-crime/>). Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας επικεντρώνεται στους τομείς της ευαισθητοποίησης, της εκπαίδευσης, των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και της δικαιοσύνης.

Εντός του πρώτου εξαμήνου του έτους 2022 ολοκληρώθηκε η διανομή (2.000 αντιτύπων) σε 63 εισαγγελικές αρχές, 86 οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, 14 Γενικές Αστυνομικές Διευθύνσεις, στα δημόσια Νοσοκομεία όλων των Υγειονομικών Περιφερειών της χώρας, όλες τις υπηρεσίες υποδοχής και ταυτοποίησης της Ελλάδας, και όλα τα περιφερειακά γραφεία ασύλου και ανεξάρτητες ομάδες εργασίας για το άσυλο του Οδηγού για τα Δικαιώματα των θυμάτων Ρατσιστικών εγκλημάτων, ο οποίος εκπονήθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης του χρηματοδοτούμενου από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα “Rights, Equality, Citizenship” (REC) έργου για την «Ανάπτυξη Ολοκληρωμένης Στρατηγικής κατά του ρατσισμού, της μισαλλοδοξίας και των εγκλημάτων μίσους». Ο Οδηγός που εκπονήθηκε στα ελληνικά και είναι μεταφρασμένος σε 9 γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, φαρσί, ουρντού, αραβικά, παστό, αλβανικά, ρωσικά και γεωργιανά) υπάρχει διαθέσιμος και στην ιστοσελίδα του Υπουργείου (https://moj.gov.gr/wp-content/uploads/2021/09/292_sept2a1.pdf)

Μεταξύ της Διεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ ενιαίος τρόπος καταγραφής εγκλημάτων με πιθανολογούμενα ρατσιστικά χαρακτηριστικά. Στο πλαίσιο αυτό, έχει συσταθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης ενιαίος κρατικός μηχανισμός καταγραφής περιστατικών ρατσιστικής βίας με υποχρέωση της ΕΛ.ΑΣ. να αποστέλλει, δύο φορές το χρόνο, τα στοιχεία που καταγγέλλονται ή καταγράφονται στις Υπηρεσίες της, ώστε αυτά να τυγχάνουν περαιτέρω επεξεργασίας και να παρακολουθείται η ποινική εξέλιξη των σχετικών υποθέσεων.

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια» (Rights, Equality and Citizenship – REC) 2014-2020 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το Πάντειο Πανεπιστήμιο και η Βουλή των Ελλήνων υλοποίησαν το έργο με τίτλο «Ανάπτυξη ολοκληρωμένης στρατηγικής κατά του ρατσισμού, της μισαλλοδοξίας και των εγκλημάτων μίσους», διάρκειας 24 μηνών (παρατάθηκε η διάρκεια υλοποίησής του 1/10/2019 – 30/3/2022).

Το Πρόγραμμα περιλάμβανε την υλοποίηση εκστρατείας δημοσιότητας και ευαισθητοποίησης του κοινού – κόστος 37.890,00€ προ ΦΠΑ (περίοδος υλοποίησης 2-8-2021 έως 31-3-2022. Η εκστρατεία περιλάμβανε:

- Δημιουργία κειμένων και συνθημάτων (κείμενα-μηνύματα με στόχο την καταπολέμηση των διακρίσεων, του ρατσισμού, της μισαλλοδοξίας και του εγκλήματος μίσους). Δημιουργία λογότυπου έργου. Δημιουργία διαδικτυακού banner. Δημιουργία και διαχείριση λογαριασμών κοινωνικών μέσων (Facebook, Instagram, Twitter και TikTok). Διαφήμιση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και καταχωρήσεις σε ιστοσελίδες. Δημιουργία δύο (2) τηλεοπτικών σποτ (κοινωνικά

μηνύματα με την έγκριση του ΕΣΡ, απόφαση 255-29-11-2021) σε OPEN TV, MEGA TV, SKY, STAR, ANT1, ALPHA TV, ERT.

•Τηλεοπτικό σποτ 1: "εκφωνητής: μαζί, χτίζουμε ένα περιβάλλον όπου μπορούμε να εκφράζουμε ελεύθερα ιδέες και προτιμήσεις, ανεξάρτητα από τη φυλή, προέλευση, θρησκεία, αναπηρία, σεξουαλικό προσανατολισμό ή ταυτότητα φύλου! Μαζί, χτίζουμε μια κοινωνία με μέλλον. Μια κοινωνία με μέλλον, μια κοινωνία χωρίς ρατσισμό". Τηλεοπτικό σποτ 2: "εκφωνητής: η κατάσταση είναι απλή: μια κοινωνία χωρίς ρατσισμό είναι μια κοινωνία με μέλλον! Εκστρατεία ευαισθητοποίησης από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Μαθαίνουμε για τα δικαιώματά μας ενάντια σε συμπεριφορές που δεν ανήκουν σε μια συμπεριληπτική και δημοκρατική κοινωνία!" Δημιουργία δύο (2) ραδιοφωνικών σποτ. Εκφωνήθηκαν σε Alpha radio, Real fm, Athina 984, Proto Thema, Parapolitika fm, Στο Κόκκινο, EPT, SKY fm. TV spot: <https://we.tl/t-skfomoBvZd>

•Radio spots: <https://we.tl/t-jnoiGAMk95>

•Δημιουργία τριών 3 επικοινωνιακών εκδηλώσεων. Δημιουργία οπτικοακουστικής απολογιστικής έκθεσης (βίντεο) διάρκειας 2-4 λεπτών.

Τέλος πραγματοποιήθηκε η παραγωγή και εκτύπωση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (2020-2023) σε 500 αντίτυπα.

Στο πλαίσιο της κατάρτισης των σπουδαστών της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών κατά την προεισαγωγική εκπαίδευση, εντάχθηκε για τις κατευθύνσεις της πολιτικής ποινικής δικαιοσύνης, των ειρηνοδικών καθώς και της διοικητικής δικαιοσύνης το μάθημα «ΕΣΔΑ και Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικά θέματα: Ομοφοβία, Ρατσισμός και Ξενοφοβία», για την δε κατεύθυνση των εισαγγελέων το μάθημα «Έγκλημα με ρατσιστικά χαρακτηριστικά» (άρθρο 82 Α ΠΚ.) Επιπλέον, εντάχθηκε για μεν την κατεύθυνση της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης το μάθημα Ειδικό Ποινικό Δίκαιο για δε την κατεύθυνση των εισαγγελέων το μάθημα Ειδικό Ποινικό Δίκαιο II. Επίσης, οι σπουδαστές όλων των κατευθύνσεων, στο στάδιο της προεισαγωγικής τους εκπαίδευσης παρακολούθησαν επιμορφωτικές ημερίδες με θέματα: 1. «Τα δικαιώματα των θυμάτων εγκληματικών πράξεων», 2. «Τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ+ στην έννομη τάξη», 3. «Χάρτης θεμελιωδών Δικαιωμάτων – Δικαιώματα του Παιδιού- Φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη».

Επιπλέον, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Στον άρθρο 1 του ν. 3938/2011 (ΦΕΚ Α' 61), όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής:

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται ως **Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας** με αρμοδιότητα τη συλλογή, την καταγραφή, την αξιολόγηση, τη διερεύνηση ή την περαιτέρω προώθηση προς άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στις αρμόδιες υπηρεσίες, καταγγελιών για πράξεις, ενέργειες ή παραλείψεις, του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και των υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης, οι οποίες εκδηλώθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή κατά κατάχρηση της ιδιότητάς τους και αφορούν:

α. βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας κατά την έννοια του άρθρου 137Α του Ποινικού Κώδικα,

β. παράνομες εκ προθέσεως προσβολές κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή της υγείας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας,

γ. παράνομη χρήση πυροβόλου όπλου και

δ. παράνομη συμπεριφορά, για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι διενεργήθηκε με ρατσιστικό κίνητρο ή η οποία ενέχει άλλου είδους διακριτική μεταχείριση λόγω χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

2. Οι καταγγελίες πρέπει να είναι επώνυμες και γραπτές και να υποβάλλονται στον Συνήγορο του Πολίτη, αυτοπροσώπως ή μέσω πληρεξούσιου. Το όνομα και τα άλλα στοιχεία ταυτότητας του καταγγέλλοντος μπορεί να μην ανακοινώνονται κατά το στάδιο της διερεύνησης, αν το ζητήσει εγγράφως ο ενδιαφερόμενος. Αν κατά την κρίση του Συνηγόρου του Πολίτη η διερεύνηση δεν είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος, ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται ότι η καταγγελία του θα τεθεί στο αρχείο, εφόσον ο ίδιος δεν συναινέσει εγγράφως στην ανακοίνωση του ονόματός του. Αν ο καταγγέλλων αγνοεί την ελληνική γλώσσα, μπορεί να παραστεί με διερμηνέα. Αν ο καταγγέλλων αδυνατεί να γράψει, η καταγγελία γίνεται προφορικώς, καταγράφεται από υπάλληλο του Συνηγόρου του Πολίτη και συντάσσεται έκθεση στην οποία γίνεται ειδική μνεία της αδυναμίας του καταγγέλλοντος να γράψει. Η έκθεση υπογράφεται από τον καταγγέλλοντα και τον υπάλληλο του Συνηγόρου του Πολίτη που τη συνέταξε. Όταν η καταγγελία είναι ανώνυμη, τίθεται στο αρχείο με πράξη του Συνηγόρου του Πολίτη, όμως τυχόν στοιχεία αυτής που παρέχουν βάση για διερεύνηση μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης παρέμβασης. Ο Συνήγορος του Πολίτη επιλαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως, μετά από πληροφορίες με συγκεκριμένα στοιχεία για περιστατικά της παραγράφου 1 και ιδίως όσων προέρχονται από δημοσιεύματα ή εκπομπές Μ.Μ.Ε. ή μετά από παραπομπή της υπόθεσης από τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό ή Γενικό Γραμματέα.

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη αξιολογεί κάθε καταγγελία ή περιστατικό για το αν εμπίπτει στις αρμοδιότητές του κατά τον παρόντα νόμο και αποφασίζει με πράξη του, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών ή για τη διερεύνηση μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού, περίπτωση κατά την οποία συντάσσει εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών σχετικό πόρισμα, ή για την προώθηση μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού προς διερεύνηση στις αρμόδιες υπηρεσίες, επιφυλασσόμενος της αρμοδιότητάς του για ίδια έρευνα, ή για τη θέση τους στο αρχείο ως αβάσιμων ή ανεπίδεκτων εκτίμησης. Οι διαταγές διενέργειας διοικητικών εξετάσεων, για περιστατικά που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος, διαβιβάζονται αμελλητί στον Συνήγορο του Πολίτη, προκειμένου να αποφασίσει, κατά το προηγούμενο εδάφιο, τη διερεύνηση από την Ανεξάρτητη Αρχή με ίδια έρευνα ή την παρακολούθηση της εσωτερικής έρευνας, επιφυλασσόμενος της αρμοδιότητάς του για ίδια έρευνα, και ενημερώνοντας σχετικά την οικεία υπηρεσία.

4. Σε κάθε περίπτωση διερεύνησης μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού από τον Συνήγορο του Πολίτη, με ιδία έρευνα, προώθηση υπόθεσης στην αρμόδια υπηρεσία ή παρακολούθηση της διοικητικής εξέτασης, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα αναστέλλουν την έκδοση της απόφασής τους, έως την έκδοση πορίσματος από το Συνήγορο του Πολίτη. Διοικητικά μέτρα που προβλέπονται από το πειθαρχικό δίκαιο κάθε υπηρεσίας και λαμβάνονται σε βάρος του πειθαρχικά ελεγχόμενου δεν τίγονται. Τα πειθαρχικά όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος και των υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης υποχρεούνται να εξετάζουν κατά προτεραιότητα κάθε πειθαρχική υπόθεση που τους προωθείται ή παρακολουθείται από το Συνήγορο του Πολίτη και αφορά πράξεις της παραγράφου 1, προβαίνουν δε σε ενημέρωσή του με στοιχεία της έρευνας όταν αυτό ζητηθεί, καθώς και αναφορικά με το αποτέλεσμα της εξέτασης των ως άνω υποθέσεων, διαβιβάζοντας αντίγραφα του συνόλου των στοιχείων του σχετικού φακέλου και αναστέλλοντας την έκδοση της απόφασης. Ο Συνήγορος του Πολίτη, σε περίπτωση προώθησης υπόθεσης στην αρμόδια υπηρεσία ή παρακολούθησης διαταχθείσας διοικητικής εξέτασης, αποτιμά την πληρότητα της εξέτασης και μπορεί να την αναπέμψει προς συμπλήρωση, συντάσσοντας πόρισμα εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών.

Ενδεχόμενη απόκλιση από το διατακτικό του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη που έχει συνταχθεί κατόπιν ιδίας έρευνας, προώθησης υπόθεσης στην αρμόδια υπηρεσία ή παρακολούθησης διαταχθείσας διοικητικής εξέτασης, επιτρέπεται μόνο με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώνει τον αρμόδιο Υπουργό σχετικά με υποθέσεις για τις οποίες διαπιστώνει απόκλιση με ανεπαρκή αιτιολογία από το πόρισμά του, σε κάθε στάδιο της πειθαρχικής διαδικασίας, για τις εκ μέρους του Υπουργού τυχόν ενέργειες ως πειθαρχικού προϊσταμένου. Οι πειθαρχικές διαδικασίες μετά την ολοκλήρωση και γνωστοποίηση του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη διέπονται από το αντίστοιχο πειθαρχικό δίκαιο εκάστης υπηρεσίας. Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώνεται σε κάθε περίπτωση για την εξέλιξη της σχετικής πειθαρχικής διαδικασίας και τις αποφάσεις των πειθαρχικών οργάνων.

5. Ο Συνήγορος του Πολίτη επιλαμβάνεται επίσης υποθέσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε βάρος της Ελλάδας για παράβαση των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ν.δ. 53/1974), με την οποία διαπιστώνονται ελλείψεις της πειθαρχικής διαδικασίας ή νέα στοιχεία που δεν αξιολογήθηκαν στην πειθαρχική έρευνα ή την εκδίκαση της υπόθεσης. Στις περιπτώσεις αυτές οι Διευθύνσεις Προσωπικού των αρμόδιων υπηρεσιών των σωμάτων ασφαλείας, καθώς και των υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης υποχρεούνται να διαβιβάζουν την ως άνω απόφαση και τον σχετικό πειθαρχικό φάκελο στο Συνήγορο του Πολίτη, με επισήμανση των συγκεκριμένων διαστημάτων αναστολής της παραγραφής και της τυχόν επέλευσης παραγραφής και ο οποίος επανεξετάζει την υπόθεση, λαμβάνοντας υπόψη του ιδίως όσα έκανε δεκτά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, και αποφασίζει για την εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης.

6. Εντός των προθεσμιών της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, ο Συνήγορος του Πολίτη, επιφυλασσόμενος της αρμοδιότητάς του για διερεύνηση και διαμόρφωση σχετικού πορίσματος, γνωστοποιεί την απόφασή του για την εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης με όλα τα στοιχεία του

φακέλου στην αρμόδια υπηρεσία που δεσμεύεται από την ανωτέρω απόφαση και διατάσσει νέα έρευνα, σύμφωνα και με όσα γίνονται δεκτά από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και ως προς το νομικό χαρακτηρισμό της ελεγχόμενης πράξης. Στο πλαίσιο της επανεξέτασης της πειθαρχικής υπόθεσης είναι δυνατόν να ασκηθεί ή να συμπληρωθεί η πειθαρχική δίωξη και να επιβληθεί η προσήκουσα πειθαρχική ποινή ανεξάρτητα από την αρχική εκδίκαση της υπόθεσης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν διώκεται υπάλληλος για δεύτερη φορά για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα εκτός εάν υπάρχουν νέα στοιχεία ή στοιχεία που αποκαλύφθηκαν εκ των υστέρων ή εάν υπήρξε ουσιώδες ελάττωμα της διαδικασίας. Για τον υπολογισμό του χρόνου παραγραφής που προβλέπεται από τις πειθαρχικές διατάξεις για τα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης δεν υπολογίζεται το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την έκδοση της απόφασης του αρμόδιου, κατά περίπτωση, πειθαρχικού οργάνου, σύμφωνα με τα άρθρα 38 και 39 του π.δ. 120/2008 (Α' 18), το άρθρο 5 του π.δ. 187/2004 (Α' 187), το άρθρο 25 παράγραφος 9 του ν.δ. 343/1969 (Α' 238), το άρθρο 18 παράγραφοι 9 και 10 του ν.δ. 935/1971 (Α' 149) και το άρθρο 122 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., μέχρι την περιέλευση στον Συνήγορο του Πολίτη της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Κατά τα λοιπά ακολουθείται η προβλεπόμενη πειθαρχική διαδικασία κάθε Υπηρεσίας στην οποία ανήκει το ελεγχόμενο προσωπικό. Αν ο Συνήγορος του Πολίτη κρίνει ότι δεν απαιτείται η εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης, γνωστοποιεί το πόρισμά του στη Διεύθυνση Προσωπικού κάθε αρμόδιας Υπηρεσίας, προκειμένου να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο.

7. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί, κατ' ανάλογη εφαρμογή των οικείων διατάξεων του πειθαρχικού δικαίου του εμπλεκόμενου προσωπικού, να κλητεύει μάρτυρες, να εξετάζει πρόσωπα ενόρκως, να διενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη. Οι εμπλεκόμενοι υποχρεούνται προς παροχή μαρτυρίας και προφορικών ή έγγραφων εξηγήσεων ενώπιον του Συνηγόρου του Πολίτη. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητεί στοιχεία από οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία ή υπηρεσία του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι οποίες υποχρεούνται να τα γνωστοποιούν ή να διαβιβάζουν αντίγραφα εγγράφων που αφορούν την υπόθεση, εκτός αν χαρακτηρίζονται ως απόρρητα, επειδή αφορούν την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Η υποχρέωση τήρησης ιατρικού απορρήτου δεν αποτελεί λόγο άρνησης χορήγησης των εγγράφων. Τα στοιχεία της παρούσας παραγράφου χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση της αποστολής του Συνηγόρου του Πολίτη. Σε περίπτωση ήδη σχηματισθείσας πειθαρχικής δικογραφίας από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα εκάστης Υπηρεσίας, ο Συνήγορος του Πολίτη λαμβάνει αντίγραφα του συνόλου των στοιχείων του σχετικού φακέλου. Οι αρμόδιοι ανακριτικοί υπάλληλοι και οι αρμόδιες δικαστικές ή εισαγγελικές αρχές χορηγούν, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Συνηγόρου του Πολίτη, αντίγραφα εγγράφων ή εκθέσεων της ποινικής προδικασίας ή διαδικασίας, για υποθέσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, προς εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

8. Όποιος υποβάλλει καταγγελία σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δικαιούται να πληροφορείται το αποτέλεσμα της καταγγελίας του, ενώ πρόσβαση επί των στοιχείων του φακέλου μπορεί να αποκτήσει οποιοσδήποτε υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του

άρθρου 5 του ν. 2690/1999 (Α' 45), του ν. 4624/2019 (Α' 137), καθώς και του ν. 3471/2006 (Α' 133).

9. Οι προθεσμίες του παρόντος άρθρου παρατείνονται αναλόγως για τις ανάγκες της έρευνας, ιδίως όταν προκύπτουν νέα αποδεικτικά στοιχεία ή όταν έχουν ζητηθεί από τον Συνήγορο του Πολίτη στοιχεία από τις οικείες υπηρεσίες.

10. Η αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας δεν υποκαθιστά τις υφιστάμενες δομές υποβολής και εξέτασης καταγγελιών αυθαιρεσίας σε άλλα όργανα ή αρχές.

11. Συνιστώνται στο Συνήγορο του Πολίτη δέκα (10) θέσεις του άρθρου 5 του ν. 3094/2003, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Αρχής κατά το παρόν άρθρο».

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ**

**Με εντολή Υπουργού
Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη του Γραφείου**

Γαβριέλα Σαρρή

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...7...
Αριθμός σελίδων συνημμένων: ....0...
Σύνολο σελίδων: 7